

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27 червня 2017 року

№ 16-рш
м. Вінниця

Справа № 03-08/09-17

Про закриття провадження
у справі № 03-08/09-17

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-08/09-17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Бар-благоустрій» Барської міської ради (23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Героїв Майдану, 18; ідентифікаційний код - 37572331) та подання відділу досліджень і розслідувань від 14.06.2017 № 03-76,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 13.05.2017 № 09-рк зі справи № 03-08/04-17, розпочатої за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Бар-благоустрій» Барської міської ради (далі – КП «Бар-благоустрій», Підприємство), виділено для окремого розгляду справу № 03-08/09-17 за ознаками порушення цим Підприємством законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого:

- пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар (бездіяльність щодо нездійснення розрахунку тарифів на послуги з вивезення рідких побутових відходів), що призвело до ущемлення інтересів споживача, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку;

- пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар у вигляді повної відмови від реалізації товару (відмова в укладенні договору на послуги з вивезення рідких побутових відходів та наданні таких послуг) за відсутності альтернативних джерел придбання.

Справу № 03-08/04-17 розпочато за результатами розгляду заяви громадянина Землякова А.М., що мешкає у будинку № 10 по вул. Сагайдачного у м. Бар Вінницької області (далі – Заявник), стосовно неправомірних дій КП «Бар-благоустрій» щодо неукладення договорів на вивезення побутових відходів (твердих та рідких).

В ході розгляду справи № 03-08/09-17 встановлено наступне.

КП «Бар-благоустрій» створено рішенням Барської міської ради від 30.03.2011 «Про створення комунального підприємства «Бар-благоустрій». Підприємство засноване на

власності територіальної громади м. Бар. Засновником Підприємства та органом управління його майном є Барська міська рада.

Відповідно до Статуту, нова редакція якого затверджена рішенням 2 сесії Барської міської ради 8 скликання від 17.01.2017, КП «Бар-благоустрій» є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, та інші атрибути. Підприємство підпорядковане Барській міській раді з питань, визначених чинним законодавством.

Місцезнаходження юридичної особи: 23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Героїв Майдану, 18. Ідентифікаційний код юридичної особи - 37572331.

Метою діяльності Підприємства є задоволення потреб громади м. Бар в роботах і послугах житлово-комунального господарства. Предметом діяльності Підприємства, зокрема, є здійснення послуг (виконання робіт) по благоустрою, санітарній очистці та озелененню міста.

КП «Бар-благоустрій» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Статуту, КП «Бар-благоустрій» має право укладати договори з юридичними та фізичними особами в установленому законодавством порядку; планувати свою діяльність з урахуванням завдань, визначених органом управління майном та його виконавчими органами; встановлювати за погодженням з органом управління майном ціни та тарифи на окремі види робіт та послуг.

Згідно з дослідженням ринку послуг з вивезення побутових відходів в межах м. Бар, проведеним територіальним відділенням відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 № 317/6605 (надалі - Методика), встановлено наступне.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, послуги з вивезення побутових відходів.

Відповідно до Закону України «Про відходи» побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;

Рідкі відходи - побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.

До послуг належать операції поводження з твердими та рідкими побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Товарними межами ринку, який був предметом дослідження і розслідування у справі № 03-08/09-17 визначено послуги з вивезення рідких побутових відходів (далі – РПВ) спеціально обладнаними на це транспортними засобами.

Відповідно до пункту 6.1. Методики *територіальні (географічні) межі ринку* певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Згідно з пунктом 1.3. Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

Керуючись частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органом місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах

функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів міських, селищних, сільських рад відноситься, в тому числі, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Відповідно до статті 35-1 Закону України «Про відходи» орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (частину першу статті 26 доповнено пунктом 55 згідно із Законом № 1825-VI від 21.01.2010).

Отже, міські, селищні, сільські ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами, який безпосередньо надає послуги збирання та перевезення побутових відходів.

У разі, коли у конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, відповідно до частини другої пункту 30 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого Постановою КМУ від 16 листопада 2011 року № 1173, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс. З переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору. Зобов'язанням виконавця є укладення договорів на надання послуг з вивезення побутових відходів із споживачами на території, визначеній цим договором, відповідно до Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів.

На території м. Бар органом місцевого самоврядування, юридичною особою (відповідно до пункту 1 статті 16 розділу I Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») є Барська міська рада.

Місцезнаходження юридичної особи: 23000, м. Бар, вул. Героїв Майдану, 6. Код ЄДРПОУ - 04051017.

З метою забезпечення належного санітарного стану території м. Бар, належного рівня послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міста, рішенням виконавчого комітету Барської міської ради від 31.01.2014 № 2 «Про оголошення конкурсу на право здійснення збирання та перевезення побутових відходів на території м. Бар» оголошено конкурс на право здійснення у межах території м. Бар збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, про що в газеті міської ради «Барчани» за № 6 (639) від 07.02.2014 було розміщено оголошення.

За результатами проведеного конкурсу переможцем конкурсу на право здійснення збирання та перевезення **побутових відходів** на території м. Бар спеціально обладнаними на це транспортними засобами було визнано КП «Бар-благоустрій».

Рішенням 52 сесії Барської міської ради 6 скликання від 14.04.2014 КП «Бар-благоустрій» уповноважене на надання послуг із збирання та перевезення **побутових відходів** на території м. Бар спеціально обладнаними на це транспортними засобами терміном на 5 років та укладання договорів на надання послуг із збирання та перевезення **побутових відходів** спеціально обладнаними на це транспортними засобами з юридичними та фізичними особами на території м. Бар.

Отже, враховуючи рішення 52 сесії Барської міської ради 6 скликання від 14.04.2014, **територіальними межами ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів є територія м. Бар.**

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

Встановлено, що у період з 14 квітня 2014 року по травень 2017 року Барською міською радою не приймалось рішень щодо визначення інших суб'єктів господарювання виконавцями послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами на території м. Бар.

Отже, **часовими межами ринку** визначено період з 14 квітня 2014 року по травень 2017 року.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Згідно з дослідженням ринку, проведеним територіальним відділенням відповідно до Методики, на підставі статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Бар-благоустрій» у період з 14 квітня 2014 року по травень 2017 року займало монопольне становище на ринку послуг із *вивезення рідких побутових відходів* спеціально обладнаними на це транспортними засобами на території м. Бар з часткою 100,0 відсотків.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать встановлення в порядку і межах, визначених законом, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.

Статтею 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором.

Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульована законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», постановами Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» (надалі - Правила), від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів» (надалі – Порядок формування тарифів) та Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

Пунктом 3 Правил визначено, що договір про надання послуг з вивезення побутових відходів укладається відповідно до типового договору, наведеного у додатку до Правил.

Відповідно до пункту 12 Правил у разі надання одноразової послуги складається замовлення за погодженням сторін згідно з формою, що встановлюється її виконавцем.

У своїй заяві від 11.01.2017 Заявник стверджує, що протягом 2016 року звертався до КП «Бар-благоустрій» із письмовою заявою про заключення договорів на вивезення побутових відходів, як твердих, так і рідких.

Листом від 15.11.2016 № 327 КП «Бар-благоустрій» повідомило, що у зв'язку з відсутністю спеціалізованої техніки та затверджених органом місцевого самоврядування

тарифів на послугу з вивезення рідких побутових відходів, Підприємство немає можливості заключити з ним договір та надавати послуги з вивезення рідких побутових відходів.

Заявник є інвалідом війни 3-ї групи (посвідчення Є 035563) і користується правами, визначеними статтею 7, пунктом 5 частини першої статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: 100 відсоткова знижка плати за користування комунальними послугами, до яких, зокрема, належать і послуги з вивезення побутових відходів, у порядку, встановленому законодавством. Не уклавши договір про надання послуг з вивезення побутових відходів із виконавцем цих послуг (КП «Бар-благоустрій») у порядку, встановленому законодавством, Заявник не має можливості скористатись пільгами, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», що призвело до ущемлення його прав.

Від часу визнання Підприємства виконавцем послуг з вивезення побутових відходів (твердих та рідких) спеціально обладнаними на це транспортними засобами на території м. Бар (з 14 квітня 2014 року по травень 2017 року) КП «Бар-благоустрій» не здійснювало розрахунок тарифів на послуги із вивезення рідких побутових відходів, які б відповідали власним економічно обґрунтованим витратам та нормам на їх надання, та не подавало їх для розгляду виконкому Барської міської ради для затвердження тарифів.

За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів в м. Бар, коли б споживач не був позбавлений можливості вибору виконавця цих послуг за цінами, що його влаштовують, тобто в умовах конкурентного середовища, привабливість для споживача суб'єкта господарювання, який не дотримується вимог нормативно-правових актів, могла б різко зменшуватись і суб'єкт господарювання істотно втратив би свою ринкову частку і міг би зазнати збитків.

Відповідно до Закону України "Про захист економічної конкуренції" бездіяльність КП «Бар-благоустрій», яка полягає у нездійсненні розрахунку тарифів на послуги з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар на підставі економічно обґрунтованих витрат та норм на їх надання (з дотриманням вимог Порядку формування тарифів), та неподання його до виконкому Барської міської ради для затвердження, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - зловживання монопольним становищем на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар, що призвело до ущемлення інтересів споживача, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку.

Дії КП «Бар-благоустрій», яке рішенням органу місцевого самоврядування визначене виконавцем послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар, що полягають у відмові Заявнику в укладенні договору на послугу з вивезення рідких побутових відходів та наданні таких послуг, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар у вигляді повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

З метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" (зі змінами і доповненнями), статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення рекомендувала КП «Бар-благоустрій» (23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Героїв Майдану, 18; ідентифікаційний код - 37572331) (рекомендації від 25.05.2017 № 4-рек) припинити дії, які

містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунути причини виникнення цього порушення і умови, що їм сприяють, а саме:

1. Здійснити розрахунок тарифів на послуги з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар на підставі економічно обґрунтованих витрат та норм на їх надання (з дотриманням вимог Порядку формування тарифів).
2. Розраховані тарифи подати до виконкому Барської міської ради для затвердження.
3. Вжити заходи по забезпеченню споживачів м. Бар у наданні послуги з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами на підставі договорів, розроблених відповідно до типового договору, наведеного у додатку до Правил.

Листами від 26.05.2017 № 130 та від 02.06.2017 № 168 КП «Бар-благоустрій» повідомило, що рекомендації від 25.05.2017 № 4-рек розглянуто та прийнято до використання в роботі. Тарифи на вивезення рідких побутових відходів розроблені та подані на розгляд виконкому Барської міської ради.

У зв'язку з відсутністю на Підприємстві спеціально обладнаного транспортного засобу для транспортування рідких побутових відходів, КП «Бар-благоустрій» укладено договір із Барським виробничим управлінням водопровідно-каналізаційного господарства «Барводоканал» на оренду асенізаційного автомобіля.

Із Заявником укладено договір, відповідно до якого йому надаються послуги з вивезення рідких побутових відходів згідно його заявок.

Після затвердження тарифів міською радою Підприємство буде надавати послуги з вивезення рідких побутових відходів населенню м. Бар за їх заявкою.

Листом від 21.06.2017 № 185 КП «Бар-благоустрій» повідомило, що рішенням виконавчого комітету Барської міської ради від 09.06.2017 № 147 затверджено тарифи на послуги із збирання та захоронення рідких побутових відходів, що надаються Підприємством. Дане рішення опубліковано в газеті «Барчани» випуск № 24 від 16.06.2017.

На подання про попередні висновки від 14.06.2017 № 03-76 у справі № 03-08/09-17 направлене Підприємству та Заявнику із супровідними листами від 15.06.2017 № 03-08/754 та від 15.06.2017 № 03-08/753 відповідно, зауважень та заперечень не надано.

Виходячи з вищевикладеного, враховуючи те, що порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито заходи для усунення наслідків порушення, керуючись частиною 3 статті 46, статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.94 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.94 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ВИРІШИЛА:

Закрити провадження у справі № 03-08/09-17 у зв'язку з виконанням КП «Бар-благоустрій» (23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Героїв Майдану, 18; ідентифікаційний код - 37572331) рекомендацій адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.05.2017 № 4-рек.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії:

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

Н.В. Соловей

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Фесюк

Підготував:
Заст. начальника ВДР
Н.В. Соловей
«27» червня 2017 р.

Погоджено:
Головний спеціаліст-юрисконсульт
Ю.П. Драпак
«27 » червня 2017р